

Rekomendacja dotycząca wyboru standardu przez duże spółki raportujące dobrowolnie

19 marca 2026 r.

Organizacje będące sygnatariuszami niniejszego stanowiska rekomendują dużym jednostkom i grupom kapitałowym w rozumieniu Ustawy o Rachunkowości niepodlegającym obowiązkowi sprawozdawczemu wynikającym z dyrektywy CSRD, które są w trakcie decydowania o dobrowolnym sporządzeniu raportu na temat zrównoważonego rozwoju począwszy od roku finansowego 2026, wybór uproszczonych ESRS jako standardu, zgodnie z którym będą one sporządzać raporty.

Kontekst rekomendacji

1. Uzgodnione w 2025 r. zmiany w dyrektywie CSRD spowodowały, że znacząco ograniczone zostało grono spółek zobowiązanych do sprawozdawczości na temat zrównoważonego rozwoju. Wszystkie spółki, które nie spełniają łącznie dwóch kryteriów: powyżej 1000 pracowników oraz 450 mln EUR przychodów, mogą podjąć decyzję o dobrowolnym raportowaniu.
2. Komisja Europejska wydała zalecenie (2025/1710), w którym zachęca mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa do stosowania w dobrowolnej sprawozdawczości standardu VSME. Bazuje on na projekcie przygotowanym w 2024 roku przez EFRAG. VSME był tworzony z myślą o mikro, małych i średnich przedsiębiorstwach.
3. Po uzgodnieniach legislacyjnych z 2025 r. istnieje znacząca grupa dużych spółek i grup kapitałowych, które nie będą podlegać obowiązkowi sprawozdawczemu. Te spółki i grupy, które postanowią dobrowolnie sporządzać raporty, stoją przed decyzją o wyborze standardów sprawozdawczości.
4. Uzgodniony projekt zmian w dyrektywie CSRD przewiduje, że Komisja Europejska przyjmie akt delegowany określający dobrowolne standardy raportowania. Standardy te mają być oparte na standardzie VSME.
5. W 2025 r. EFRAG przeprowadził proces rewizji standardów ESRS, w wyniku, którego zostały one w znacznym stopniu uproszczone. Na podstawie przekazanych przez EFRAG ostatecznych projektów Komisja Europejska planuje wydać w czerwcu 2026 r. rozporządzenie delegowane wprowadzające uproszczone standardy.

Cel rekomendacji

6. Wiele dużych spółek i grup kapitałowych niepodlegających obowiązkowi sprawozdawczemu będzie podejmować decyzje, czy począwszy od roku finansowego 2026 sporządzać dobrowolnie raporty na temat zrównoważonego rozwoju. Jednym z elementów tej decyzji będzie wybór standardu, zgodnie z którym przygotowywane byłyby raporty. Celem niniejszej rekomendacji jest wskazanie optymalnego zdaniem sygnatariuszy wyboru standardu.

Uzasadnienie rekomendacji

7. Sygnatariusze rekomendują uproszczone standardy ESRS dla każdej dużej spółki i grupy kapitałowej, która postanawia dobrowolnie raportować na temat zrównoważonego rozwoju, z następujących powodów:
 - a. Uproszczone standardy ESRS zawierają zredukowaną liczbę punktów danych do raportowania, są napisane w bardziej przejrzysty sposób, a układ poszczególnych części został poprawiony, by zwiększyć łatwość korzystania z nich.
 - b. Uproszczone standardy ESRS były tworzone z myślą o dużych przedsiębiorstwach oraz zostały poddane przez EFRAG obszernemu procesowi publicznych konsultacji i są efektem konsensusu osiągniętego przez przedstawicieli spółek, instytucji finansowych, innych interesariuszy i firm audytorskich, a tym samym spełniają oczekiwania i wymogi informacyjne w zakresie danych ESG, w tym odnośnie do systemu zrównoważonych finansów.

- c. Uproszczone standardy ESRS są oparte o zasadę podwójnej istotności i zasadę rzetelnej prezentacji (fair presentation), dzięki czemu sporządzone zgodnie z nimi raporty powinny oddawać rzetelny i wierny obraz spółki (true and fair view) w istotnych kwestiach zrównoważonego rozwoju.
 - d. Uproszczone standardy ESRS zachowują spójność z dwoma najbardziej powszechnymi na świecie systemami sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju: standardami IFRS S1 i S2 oraz standardami GRI. Dzięki temu spółka stosująca standardy ESRS może zaspokoić w jednym raporcie potrzeby informacyjne odbiorców, którym zależy na prezentacji zarówno istotnych ryzyk i szans, jak też wpływów.
 - e. Uproszczone standardy ESRS z racji swojego pochodzenia są w największym stopniu dostosowane i spójne z przepisami Unii Europejskiej. Dzięki temu stosowanie ich przez spółki prowadzące działalność w UE jest prostsze niż w przypadku innych międzynarodowych standardów. Dodatkowo będą uwzględniały potrzeby sektora finansowego, wynikające z unijnych regulacji.
 - f. W przypadku oczekiwań interesariuszy dotyczących uwiarygodnienia danych, raporty sporządzone według ESRS mogą być poddane atestacji według usystematyzowanego podejścia zdefiniowanego w krajowym standardzie atestacji KSUA 3002PL, a docelowo według zasad opracowanych przez Komisję Europejską.
8. Sygnatariusze są zdania, że standard VSME jest najwłaściwszym wyborem, ale dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, które postanawiają dobrowolnie raportować na temat zrównoważonego rozwoju z następujących powodów:
- a. Standard VSME zawiera niewielką liczbę prostych ujawnień ukształtowanych w taki sposób, by przedsiębiorstwo mogło im sprostać, opierając się w całości na dostępnych mu danych i informacjach.
 - b. W standardzie VSME ograniczono do minimum ujawnienia w taki sposób, aby spełniały one jedynie minimalne potrzeby informacyjne partnerów biznesowych przedsiębiorstwa, w szczególności instytucji finansowych.
9. Sygnatariusze są zdania, że standard VSME jest niewłaściwy do raportowania przez duże spółki i grupy kapitałowe z następujących powodów:
- a. VSME został opracowany dla mikro, małych i średnich spółek, a nie dla dużych przedsiębiorstw.
 - b. Komisja Europejska nie zobowiązała się dotychczas - mimo zapytań wielu interesariuszy - do uzupełnienia standardu VSME np. o komponent uwzględniający duże jednostki i grupy kapitałowe i na jakie potrzeby informacyjne w praktyce odpowiadają.
 - c. Zapisy w modyfikowanej dyrektywie CSRD mają chronić przed żądaniem nadmiernych informacji (value chain information cap) jedynie te jednostki i grupy, które nie przekraczają 1000 pracowników, co oznacza, że część dużych jednostek i grup nie będzie objęta ochroną i tym samym narażona na konieczność przygotowania w ramach łańcucha wartości informacji i danych wskaźnikowych wynikających z wymogów uproszczonych ESRS a nie dobrowolnego standardu opartego o VSME.
 - d. Raport sporządzony zgodnie z VSME nie zapewnia wiernego i rzetelnego obrazu spółki, gdyż VSME nie wymaga przeprowadzenia nawet uproszczonego badania istotności. W efekcie raport zgodny z VSME może pominąć istotne dla danej spółki zagadnienia.
 - e. Szczególnie w przypadku spółek giełdowych zapotrzebowanie na dane ESG ze strony inwestorów będzie rosło, a standard VSME może nie zaspokoić tych oczekiwań. Przede wszystkim standard VSME w bardzo ograniczonym stopniu pozwala zrozumieć zarządzanie obszarem zrównoważonego rozwoju przez spółkę.
 - f. Standard VSME na chwilę obecną nie uwzględnia kwestii taksonomii środowiskowej. Platform on Sustainable Finance ma opracować rekomendację, jak w sposób proporcjonalny obowiązki z zakresu sprawozdawczości taksonomicznej powinny stosować się do mikro, małych i średnich spółek. Rezultat tych prac może nie być satysfakcjonujący dla sektora finansowego, w szczególności dla inwestorów. Obecne obowiązki sektora finansowego powiązane są z pełnym raportowaniem taksonomicznym w ramach raportów sporządzanych zgodnie z CSRD.
10. Rekomendujemy, by sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju była sporządzana w oparciu o uproszczone ESRS, przy czym ESRS w ich oryginalnym brzmieniu (zestaw standardów wydany przez Komisję Europejską w 2023 r.) mogą pełnić funkcję pomocniczą. Po ich oficjalnym zastąpieniu przez uproszczone ESRS, mogą one stanowić źródło dobrych praktyk oraz dodatkowych wyjaśnień, tym samym umożliwiając dużym jednostkom i grupom kapitałowym dobrowolne pogłębienie i wzbogacenie treści sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju ponad wymogi wynikające z uproszczonych ESRS.
11. Rekomendacja została przyjęta przez Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych, Polski Instytut Praw Człowieka i Biznesu, Izbę Zarządzających Funduszami i Aktywami, Sustainable Investment Forum Poland, Forum Odpowiedzialnego Biznesu i Związek Banków Polskich.